

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Samisk nasjonal kompetansetjeneste for psykisk helsevern og rus		
Lokalisering:	Finnmarkssykehuset HF		
<p>Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i></p>			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.</p>			
<p>Kvalitetssystem: <i>Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</i></p>			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
<p>Kommentar:</p> <p>Det fremgår av årsrapport at det ikke er anledning til å registrere etnisk identitet hos pasienter i</p>			

Norge og at det derfor er vanskelig å fremskaffe data eller overvåke behandlingsresultater.

Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste er å heve kvaliteten på utredning og behandling. Kravet til alle nasjonale kompetansetjenester er at de kan dokumentere effekt av sin virksomhet og at tjenesten virksomhet faktisk fører til økt kvalitet.

Nasjonale tjenester må kunne dokumentere resultater av de oppgavene de er tillagt. Det er tjenestens utfordring å finne egnet verktøy for å dokumentere effekt av sin virksomhet. Det er viktig at tjenesten så fort som mulig skaffer seg en oversikt over status for utredning og behandling og hvilke tiltak som bør iverksettes for å heve kvaliteten. Et slikt system skal være grunnlag for å måle og evaluere effekten av de tiltak som blir iverksatt.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om forskningsproduksjon. Det vises til publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår. 3 av 5 forskningsprosjekt som pågår involverer flere enn egen helseregion.

Tjenesten deltar i både nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Tjenesten har gjennomført tiltak for å etablere eget forskernettverk uavhengig av konkrete prosjekter.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorisont. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om stor aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell, andrefaggrupper, pasienter, pårørende og allmennheten. Tjenesten har egen nettside og har iverksatt et forprosjekt ift utvikling av e-læringskurs.

Det fremgår ikke i hvilken grad denne nasjonale kompetansetjenesten samarbeider med andre nasjonale tjenester innfor tilsvarende ansvarsområde – det nevnes Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse og Nasjonal kompetansetjeneste for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige. Dette bør tjenesten beskrive.

Tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at det er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

Som det fremgår i beskrivelsen av tjenesten er det et overordnet mål for alle nasjonale kompetansetjenester at det skal bygges opp kompetanse ute i helsetjenesten som kan danne grunnlag for faglige nettverk innenfor tjenestens ansvarsområde og som kan videreføre kompetanseoppbyggingen regionalt og lokalt. Det er viktig at tjenesten setter et tydelig fokus på dette arbeidet og at status for dette arbeidet fremgår av årsrapport.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		

Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenesten har en bredt sammensatt faglig referansegruppe. Referansegruppen har godkjent tjenestens årsrapport. Det vises til referansegruppens tilbakemelding.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Denne tjenesten ble etablert i 2014 og 2015 var tjenestens første hele driftsår. Mange funksjoner synes å ha kommet på plass. Det blir nå viktig at tjenesten skaffer seg en god oversikt over dagens tilbud om utredning og behandling for å ha en mulighet for å dokumentere effekt av de tiltak tjenesten etterhvert iverksetter

Det fremgår ikke i hvilken grad denne nasjonale kompetansetjenesten samarbeider med andre nasjonale tjenester innfor tilsvarende ansvarsområde – Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse og Nasjonal kompetansetjeneste for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige. Det forutsettes at tjenesten tar initiativ for å avklare evt. samarbeid og en ansvarsavgrensning. Dette bør beskrives i årsrapport.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført

250416 arl